

Danske deltidslandmænd er 25 milliarder værd

Også lokale deltidslandmænd i Vestjylland bidrager på flere måder til øget værdi i landdistrikterne. Både i form af produktionsværdi og ved at skabe liv i landsbyerne.

I en ny økonomisk analyse fra Videncentret for Landbrug har man belyst den samfundsøkonomiske betydning hos danske deltidslandmænd. Hele 25 milliarder kroner i produktionsværdi er det beløb, som de danske deltidslandmænd bidrager med. Resultatet er ganske bemærkelsesværdigt set i lyset af, at deltidslandmænd, som det fremgår af navnet, jo samtidig passer deres lønarbejde.

Erhvervsøkonomisk chef, Klaus Kaiser, Videncentret for Landbrug, som har stået for analysen, er positivt overrasket over det store bidrag, som de 30.000 deltidslandbrug i Danmark genererer til samfundet.

”Vi kan konkludere, at deltidslandmændene tilsammen yder et betydeligt bidrag til samfundsøkonomien. Værdien af deltidssegmentets primærproduktion samt direkte forward-effekter i forarbejdende led androg ca. 14,5 mia. kr. Tilføjes hertil de afledte effekter på andre erhverv via en input/output-model for dansk økonomi, opnås en produktionsværdi på næsten 25 mia. kr.” forklarer Klaus Kaiser om resultaterne af analysen.

Gourmetlam fra Varde Ådal

I Danmark har vi i dag 30.000 deltidslandbrug, og et af dem ejes af Eva og Torben Kousgaard fra Varde. De købte gården af Torbens bedstefar, der før dem drev fuldtidslandbrug her midt i Varde Ådal. Parret har tre sønner, der alle hjælper til på gården, når de har tid. For det tager tid ved siden af det normale arbejde at passe de 400 moderfår og 700 lam samt 600 økologiske høns og 70 ha jord.

”Det har altid været min drøm at blive landmand, men respekten for en kæmpe gæld var for stor for mig. Tegningerne har da ligget der, men de er aldrig blevet realiseret, men jeg er meget tilfreds med den produktion, vi har i dag; den er startet op af lyst og stille og roligt vokset sig større og større. Det betyder meget for mig, at vi kan levere kvalitet til vores kunder, og det er fedt selv at kunne styre afsætningen. Jeg er da stolt over at se mine produkter på en Michelin menu,” fortæller Torben Kousgaard. Familien sælger en del af deres produkter ved stalddørssalg, til slagterforretninger og en stor del sælges til gourmetrestauranter bl.a. Henne Kirkeby Kro og Restaurant Kong Hans.

Jagten på det gode liv

I tilknytning til undersøgelsen er der udarbejdet kvalitative interviews med deltidslandmænd med forskellige produktionsgrene. Fællesnævneren for motiverne til at drive deltidslandbrug er ‘det gode liv på landet’, herunder rammerne for det gode familieliv. Desuden fremhæver deltidslandmændene, at de på denne måde kan udleve deres ambitioner om, at udøve godt landmandsskab uden at være tynget af en tocifret milliongæld og lave afregningspriser.

”Deltidslandmændene sætter pris på, at de selv bestemmer prisen på deres produkter. Som en af deltidslandmændene udtrykte det, så er prisen på deres produkt ikke afhængig af, hvad Putin pludselig beslutter sig for. De fremhæver også lysten til at bo på landet, og det bidrag, som de yder i forhold til at

holde liv i landdistrikterne. Deltidslandbruget er en integreret og meget betydningsfuld del af befolkningen i landdistrikterne og bidrager blandt andet til at opretholde skoler, institutioner, handel, lokale håndværkere, turisme, naturpleje og anden aktivitet i landdistrikterne,” forklarer Eva Gleerup, Videncentret for Landbrug, og projektleder på projektet.

Det kan Torben Kousgaard nikke genkendende til, for her har værdierne fra opvæksten på et landbrug præget børnene i en positiv retning.

”I starten havde vi kun planteavl, men vi ville gerne have dyr, også for børnenes skyld. Det var særligt Anton, som havde plaget om at få et lam, og et lam blev så til fem får, og i dag har vi 400. Det er lækkert, at vi alle hjælpes ad. Landbruget er også børnenes interesse, og så snart de kunne køre traktor, var de med i marken. Vores drenge, de kan sgu tage fat, det er jeg stolt af,” siger Torben Kousgaard.

Væsentligt bidrag til beskæftigelsen

Den direkte produktion i deltidssegmentet samt forward-leddet har en effekt på beskæftigelsen, som kan opgøres til ca. 14.000 fuldtidsbeskæftigede. Tilføjes beskæftigelsen i tilknyttede erhverv, opnås en effekt på ca. 21.400 fuldtidsbeskæftigede.

Billedtekst: Torben Kousgaard fodrer sine 600 økologiske høns med blandt andet nyslået græs, det gør blommerne i æggene ekstra gule.

Fakta:

Eva og Torben Kousgaard

Varde Ådal lam

www.vardeaadallam.dk

Produktion:

400 moderfår og 700 lam pr. år.

Grøntsager til stalddørssalg

70 ha jord

600 økologiske høns. Kun æg til stalddørssalg

Har desuden 30 gæs, bare for sjov.

Yderligere informationer kontakt:

Torben Kousgaard, Toftnæsvej 30, 6800 Varde. Tel: 23 45 40 28.

Erhvervsøkonomisk chef, Klaus Kaiser, Videncentret for Landbrug. Tel: Telefon: 8740 5175 / 2013 5175

Eva Gleerup, udviklingskonsulent, projektleder, Videncentret for Landbrug. Tel: 2138 5528

Yderligere fakta:

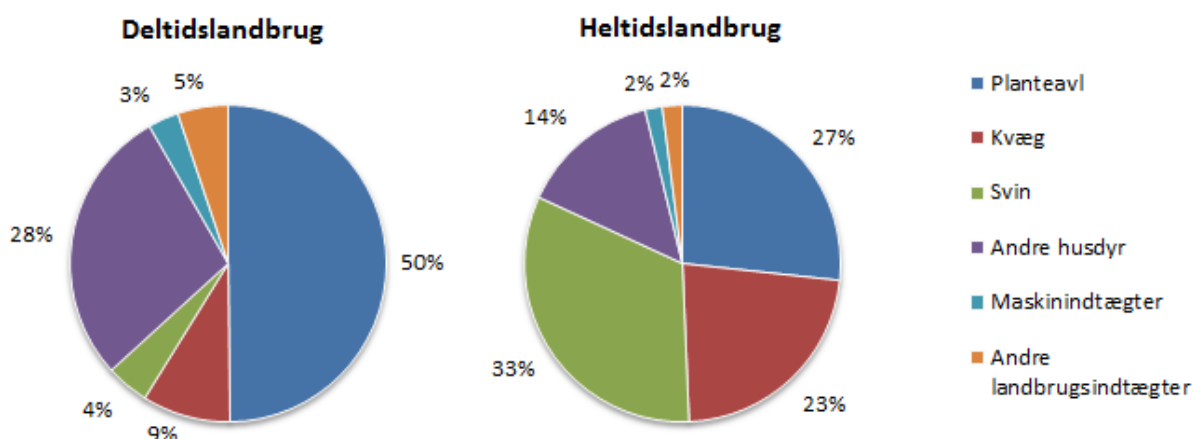
Hvad producerer deltidslandmanden?

Mange deltidslandbrug har ofte en blandet produktion, men den dominerende driftsgren blandt deltidslandmænd er planteavl. Bruttoudbyttet udgør således samlet set ca. 50 %. Planteavl er i forhold til animalsk produktion velegnet som deltidsbeskæftigelse sammen med lønmodtagerarbejde, da det indebærer en mindre arbejdstung produktion, der ikke kræver dagligt arbejde bortset fra få tidspunkter på året. Herudover er andelen af bruttoudbyttet højt for kategorien andre husdyr, som primært dækker over fjerkræ, får og mink. Fjerkræ består af slagtekyllinger og ægproduktion, og den produktion dækker op imod 80 pct. af bruttoudbyttet i kategorien andre husdyr.

Den tredjestørste produktionsform i deltidssegmentet er kvæg, som udgør knap 10 pct. Det dækker primært over kødkvæg. Resten af omsætningen fordeler sig med 3-5 pct. på svin, maskinstation og andre landbrugsindtægter.

Fordelingen adskiller sig markant fra heltidsbrug, hvor planteavl "kun" udgør ca. en fjerdedel, mens animalsk produktion, især kvæg, svin og mink, står for en betydelig større andel.

Oversigt over fordelingen af produktionen hos de danske deltidslandmænd og heltidslandmænd:

Baggrund:

Den samfundsøkonomiske analyse er udarbejdet af:

Chefkonsulent Camilla K. Damgaard, NIRAS, Professor Bjarne Madsen, Center for Regional- og Turismeforskning, erhvervsøkonomisk chef, Klaus Kaiser, Videncentret for Landbrug

